SVENSKT NÄRINGSLIV

Frihandel avgörande för Sveriges välstånd

Genom att handla med omvärlden kan svenska företag växa, skapa jobb och bidra till högre produktivitet, samtidigt som konsumenter och företag får tillgång till fler varor och tjänster. För ett land som Sverige är fungerande handelsflöden en grundförutsättning för nya investeringar och tillväxt.

Svenskt Näringsliv har tagit fram en rapport för varje län i landet, som visar på betydelsen av export i Sverige. Rapporterna redovisar exportens värde, hur stor del av länens ekonomi som exporten motsvarar och hur många jobb som direkt och indirekt skapas av exporten. Importen är också avgörande, både för svensk export och för företagens och konsumenternas vardag. I dessa rapporter ligger dock fokus på exporten och dess betydelse för välstånd och sysselsättning.

Sveriges export i siffror

Värdet av den svenska exporten motsvarar

53%

av BNP

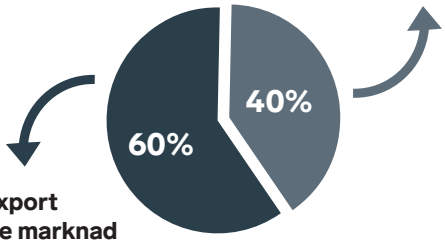

Totalt sett uppgick Sveriges export 2024 till:

3 359 000 000 000 kr

(3 359 miljarder)

1 300 000

arbetar i exporterande företag eller företag som levererar insatsvaror och insatstjänster

Vilket motsvarar 25% av alla sysselsatta

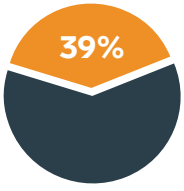

Eller 39% av alla anställda i privat sektor

Export och exportberoende jobb år 2024 - Gävleborg

Exporten avgörande för välstånd och jobb i Gävleborg

Värdet av exporten av varor och tjänster från företag i Gävleborg motsvarar omkring 49 procent av Bruttoregionalprodukt (BRP).

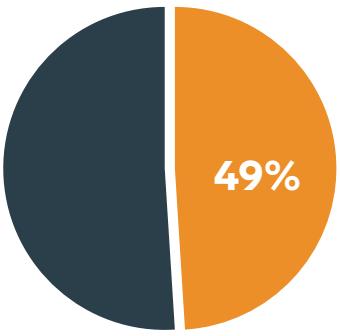

Det totala värdet av exporten av varor och tjänster från företag i Gävleborg

60 000 000 000 kr
(60 miljarder kronor)

Det motsvarar

213 000 kr
per boende i länet

Antalet exportjobb i Gävleborg motsvarar omkring 24 procent av den totala sysselsättningen i länet.

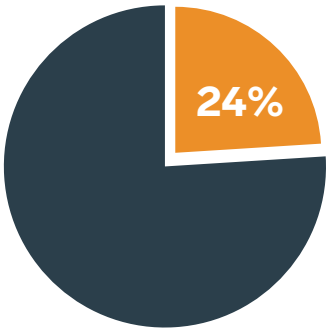

Exporten från Gävleborg beräknas skapa drygt

31 000 jobb

hos exporterande företag och deras underleverantörer.

Av dessa kommer cirka 63 procent från exporten till EU:s inre marknad och resten från övrig export.

I denna rapport redovisas Gävleborgs läns export totalt och till EU:s inre marknad och hur många jobb direkt och indirekt som denna handel skapar. Beräkningarna avser år 2024. En beskrivning av metodologin finns i slutet av rapporten.
I appendix redovisas statistik för Sveriges samtliga län.

Export och exportberoende jobb år 2024 - Gävleborg

Gävleborgs export - 60 miljarder kronor

- Gävleborgs läns totala export uppgick år 2024 till 60 miljarder kronor. Av detta är 43 miljarder kronor varuexport och 17 miljarder kronor tjänsteexport. Detta är den 15:e högsta i Sverige.
- Av länets totala export går 63 procent till EU:s inre marknad.
- Gävleborgs läns varuexport domineras av metallvaror och trävaror, tjänsteexporten av företagstjänster och transporter.
- Gävleborgs läns totala export av varor och tjänster motsvarar 49 procent av länets samlade förädlingsvärde (bruttoregionalprodukten). Detta ger en delad nionde plats bland samtliga län.
- Sammantaget uppgår exporten per person i länet till omkring 213 000 kr per år. Detta placerar länet på 15:e plats bland Sveriges 21 län.

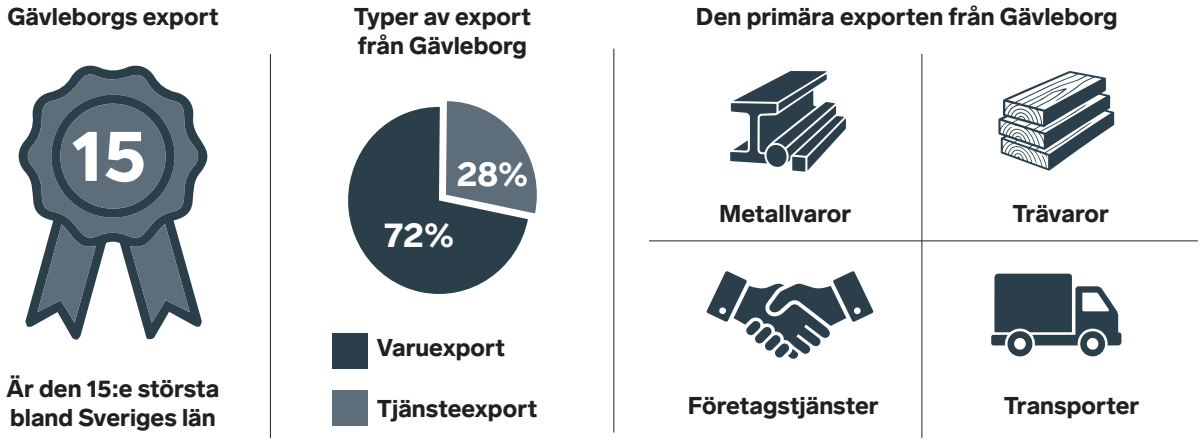

Exporten skapar direkt och indirekt omkring 31 000 jobb i Gävleborg

- Exporten skapar i de exporterande företagen knappt 17 000 jobb i Gävleborgs län. Av detta är 10 000 jobb i varuexporten, och knappt 7 000 jobb i tjänstesektorn.
- Varje jobb i den exporterande industrin skapar dessutom ytterligare drygt ett (1) jobb hos olika underleverantörer. För tjänstesektorn är motsvarande siffra omkring 0,6 extra jobb (eftersom andelen inköp är lägre i de sektorerna). Detta innebär att exporten skapar drygt 14 000 jobb hos underleverantörer av varor och tjänster.
- Totalt sett skapar alltså exporten omkring 31 000 jobb i exporterande företag och deras underleverantörer. Knappt 20 000 av dessa kan kopplas till exporten till den inre marknaden.
- Antalet exportberoende jobb motsvarar knappt 24 procent av samtliga sysselsatta i länet.
-

Utrikeshandeln avgörande för Sverige

Sverige är ett handelsberoende land. Det var till stor del tack vare internationell öppenhet och handel som Sverige under 1900-talet växte till ett av världens rikaste länder. I denna rapport har vi valt att fokusera på exportens bidrag till välstånd och jobb. Importen är dock också viktig av flera skäl. Dels ingår importerade varor och tjänster i den svenska exporten, och är ofta en förutsättning för att exporten ska fungera. Dels är en effektiv och välfungerande import nödvändig för att Sverige ska få tillgång till de varor och tjänster som inte produceras här, men som behövs för vår konsumtion och våra investeringar. Importen utsätter oss också för konkurrens, vilket tvingar svenska företag att vara innovativa och håller nere priserna. Det totala handelsberoendet är således betydligt större än denna analys visar.

Exportens andel av Sveriges BNP har ökat över tid. Totalt sett uppgick exporten 2024 till 3 359 miljarder kronor, varav varuexporten till knappt 2 068 miljarder kronor och tjänsteexporten till 1 291 miljarder kronor. Värdet av exporten motsvarade därmed 53 procent av Sveriges BNP.

Till EU går totalt sett 50 procent av den svenska exporten av varor och tjänster. Inkluderas även de övriga länder som ingår i EU:s inre marknad (Norge, Island och Liechtenstein) är andelen 60 procent. De största enskilda mottagarländerna för Sveriges varuexport är Tyskland, Norge, USA, Danmark och Finland, medan de största mottagarländerna för tjänsteexporten är USA, Storbritannien, Norge, Tyskland och Danmark.

Antalet personer som arbetar direkt i exporterande företag eller i företag som levererar insatsvaror och insatstjänster uppgår till drygt 1,3 miljoner vilket motsvarar omkring 25 procent av alla sysselsatta eller 39 procent av alla anställda i privat sektor. Genom exporten skapas resurser så att vi kan importera och de exportanställdas löner och skatter ger dessutom jobb i både inhemska företag och i den offentliga sektorn.

En tydlig trend vad gäller exporten är att tjänsteexporten ökar sin andel av den totala exporten – Sveriges tjänstehandel växer alltså mer än varuhandeln. Denna utveckling skulle bli än mer tydlig om vi skulle mäta exportens förädlingsvärde, eftersom en betydande del av även av varuexporten utgörs av insatstjänster. Att det över huvud taget finns tjänstehandel glöms ofta bort.

En annan trend är att småföretagens export ökar. Totalt sett sedan år 2000 har varuexporten från företag med max 49 anställda ökat mer än dubbelt så snabbt som storföretagens export.

Sysselsättningseffekten totalt sett avsevärt större

Antalet personer som arbetar direkt i exporterande företag speglar dock inte de samlade jobbskapande effekterna av exporten eller av utrikeshandeln i stort.

1. **För det första** betalar de anställda i de direkt och indirekt exportberoende företagen inkomstskatter och företagen betalar arbetsgivaravgifter. De förstnämnda går huvudsakligen till kommunen och regionen, medan arbetsgivaravgifterna går till staten.

2. **För det andra** skulle många företag helt enkelt inte kunna existera utan export. Även de som arbetar mot den svenska marknaden skulle i många fall förlora jobben om exporten försvann.

3. **För det tredje** bidrar exportföretagens anställda genom sin konsumtion till efterfrågan och jobb, exempelvis när de handlar i lokala butiker, äter på restaurang eller anlitar lokala hantverkare. Efterfrågan som inte hade funnits om inte folk haft relativt välbetalda exportjobb.

Importen omfattas inte heller av analysen och det går heller inte på basis av tillgänglig statistik att beräkna de importerande företagens bidrag till ekonomin eller jobbskapandet. Helt säkert är dock att här tillkommer ytterligare en mängd handelsberoende jobb och nya inkomster.

Sex punkter för bättre handelsmöjligheter

För att stärka företagens konkurrenskraft och möjligheter att delta i den internationella handeln måste politiken på både lokal, regional, nationell och EU-nivå förbättra företagens förutsättningar.

Svenskt Näringsliv listar här sex policyförslag som är viktiga för att stärka företagens möjligheter att växa, investera och konkurrera i Sverige, inom EU och globalt.

1. Förbättrad kompetensförsörjning

För att Sverige ska klara den globala konkurrensen behöver vi en utbildnings- och kunskapspolitik som i varje steg – från förskola till spetsforskning – förmedlar de kunskaper och färdigheter som krävs för att individen ska ha goda livschanser och för att näringslivet ska kunna rekrytera till välbetalda och utvecklande arbeten.

2. Upprustning av infrastrukturen

För att företag i hela landet ska kunna nå nya marknader, transportera varor effektivt och konkurrera internationellt behöver vi prioritera de infrastrukturinvesteringar som ger bästa avkastning för samhället och som gör näringslivet mer konkurrenskraftigt. Det behövs också en energipolitik som möjliggör investeringar i fossilfri kraft, inklusive ett långsiktigt svenskt kärnkraftsprogram.

3. Ökade drivkrafter för jobb och investeringar

För att fler företag ska kunna växa, investera och ta vara på möjligheterna på internationella marknader behöver vi en skattepolitik som stimulerar arbete, företagande och investeringar. Den behöver uppmuntra entreprenörskap och vara internationellt konkurrenskraftig i både totala nivåer och utformning.

4. Regelverk för ett växande näringsliv

För att svenska företag ska kunna agera snabbt, utvecklas och konkurrera med företag i andra länder behöver vi ett avregleringsarbete som tar bort krånglet i företagens vardag och som snabbar upp och effektiviserar tillståndsprocesser. Goda idéer får inte dö i byråkratins kvarnar.

5. En starkare inre marknad inom EU

För att svenska företag fullt ut ska kunna dra nytta av EU:s gemensamma marknad behöver Sverige verka för en mer öppen och välfungerande inre marknad. Färre handelshinder, enklare regler och bättre möjligheter att sälja varor och tjänster över gränserna gör det lättare för företag i hela landet att växa, investera och skapa jobb.

6. Fler möjligheter genom handel

För att företag i Sveriges regioner ska få bättre möjligheter att växa, investera och konkurrera på internationella marknader behöver Sverige och EU fortsätta driva på för nya frihandelsavtal och starkare handelsrelationer med fler delar av världen. När tullar och handelshinder minskar öppnas fler möjligheter för svenska företag.

Läs mer om frihandelns betydelse för Sverige på: svensktnaringsliv.se/frihandel

Statistik för Sveriges samtliga län

Rangordnade efter exportens andel av länets bruttoregionprodukt (BRP)

Län	Export som andel av länets BRP, %	Export, mdr kr	Export per invånare, 1000 kr	Exportjobb, direkt och indirekt, 1000 st
Blekinge	73%	61	387	24
Västra Götaland	70%	756	425	265
Kronoberg	63%	74	365	36
Västmanland	60%	77	275	39
Dalarna	58%	76	265	34
Norrbotten	54%	83	333	36
Jönköping	53%	101	272	56
Stockholm	49%	1003	403	329
Örebro	49%	79	256	37
Värmland	49%	67	236	31
Gävleborg	49%	60	213	31
Östergötland	45%	118	249	63
Södermanland	44%	59	196	27
Skåne	43%	316	220	145
Västerbotten	42%	65	234	33
Västernorrland	41%	57	236	24
Kalmar	39%	43	176	23
Uppsala	35%	82	201	41
Gotland	35%	10	160	3
Halland	34%	54	156	28
Jämtland	26%	16	121	9
Sverige som helhet		3359	308	1313

Anm: I summan för riket ingår 102 mdr kr som inte kunnat fördelas på län

Så har vi gjort – Metod och beräkningar

Beräkningarna avser år 2024. Statistiken över länens varuexport baseras på Tillväxtverkets och Kommerskollegiums statistik över varuexporten efter arbetsställe. Denna statistik har jämförts och i vissa fall korrigerats utifrån SCBs officiella statistik över utrikeshandeln som är baserad på företagens juridiska hemvist. Exporten har sedan jämförts med respektive sektors produktionsvärde. I nästa steg har vi antagit att samma andel av sysselsättningen som av produktionsvärdet är beroende av exporten.

Vad gäller tjänsteexporten är tillgången på statistik sämre. Analysen bygger här på SCBs tjänsteexportstatistik. Denna är uppdelad på tolv olika tjänsteslag som har fördelats per län utifrån respektive delsektors andel av produktionsvärdet eller omsättningen. Om en tjänstesektor har t ex tio procent av sitt produktionsvärde i ett län, har vi således antagit att även tio procent av exporten kommer från detta län. Precis som för varuexporten kan då exportvärdet (uppdelat på de 12 tjänstesektorerna) jämföras med produktionsvärdet och sysselsättningen beräknas.

För både varu- och tjänsteexporten har sedan via SCBs input-outputstatistik olika multiplikatorer för den indirekta sysselsättningen beräknats. Denna statistik har även använts för att kontrollera beräkningarna av vissa tjänstesektorers export och sysselsättningseffekter.